

Peter-m Tugliat Tuyuutaiñ

1 ¹ Uvaña Simon Peter. Savaktigigaaña uqqiraqtigipluñalu Jesus Christ-ñum. Tuyuqtuña ukuniña iñunñun akuqtuiruanun akisuruamik ukpiqsriñigmik uvaptiktun nalaunñaruahagun Agaayyupta suli anniqsuqtipta Jesus Christ-ñum. ² Iłitchuğisaiñaqsuñtuq Agaayyun suli Jesus Ataniqput. Uvvatuq iłuaqqutiqağitchi atqunaq qinñiñamiglu.

Agaayyutim Tułtuutaalu Piksraqtaañalu

³ Agaayyutim pakmakñaqtauruakun saññiagun qaitchiñiğaa-tigut supayaanik iñuutlasripluta agaayyutiqammaağiğikun tumigiplugu iłitchuqsriñiptigun ilaanik tułtuqtigikkaptiknik iłañiutitqupluta kamanautmiñun nakuuniqsrauñigmiñunlu. ⁴ Tumigiplugik tamatkuak qaitchigaatigut kamanallapiaqtuanik akisuruanik akiqsruutinik. Ukpigiğupsigik akiqsruutit annatlasrigisirusri qaayuğnaqtuamiñ ittuamiñ nunami iñuich kañiğruaqtañisigun, aasrii piqatautlasriłusri Agaayyutim irrusriani ilaaton iłiłusri. ⁵ Tamanna pisigilugu pisuqtilaapsitñi iłlatigisriun ukpiqsriñiğapsitñun nakuuñiq, suli nakuuñiq tapiğlugu iłitchuğimmaağiğigmik, ⁶ suli iłitchuğimmaağiğiq tapiğlugu inñmun aňalalguñigmik, inñmun aňalalguñiq tapiğlugu anuqsruñigmik, anuqsruñiq tapiğlugu agaayyutiqammaağiğigmik, ⁷ suli agaayyutiqammaağiğiq tapiğlugu piqpaksriñigmik aniqatinik, suli piqpaksriñiq aniqatinik tapiğlugu piqpaktamik iñupayaanun. ⁸ Tamarra taatnatchich irrusriksrat pigiraksrasi. Pigigupsigij nausaiñaqtusri taapkunuuna, imaiłaatun inğitchusri asrirringitchuatunlu, aasriiñ iłitchuqsrisaiñağniaqtusri Atannaptiknik Jesus Christ-mik. ⁹ Aglaan kiñapayaaq iñuk piqanğiññigumi tamatkuniña irrusriksranik irigiitchuq qinñitłaitłuni. Puuyumigaa salummakkautilaani killuqsautiğruağmiñiñ. ¹⁰ Taatniitman, aniqatiumaan, sakuugitchi pisuqtilaagusri tułłukkauñiqsi piksraqtaañuñiqsiłu nalupqinaiqsillugu, atakkii taatna piyupsi paasraağagumiñaitchusri. ¹¹ Suli akuqtuigisirusri kamañaqtuamik pağlatmik isigupsi isruitchuamun añaayyqutaanun atannapta anniqsuqtiptalu Jesus Christ.

¹² Taatnaqłuña itqautisrağatağipsi tamatkuniña, iłisimagaluagisiun-niñ payaņaiğvigiplugulu Agaayyutim iłumutuuruña pakma pigikkaqsi.

¹³Nalaunnaruagigiga iñuuniqtutilaamni maani nunami itqaqtitağukhusri sunik tamatkuniņa. ¹⁴Iļisimagiga timikułiksrağma tikitchaqtuurałha. Taatna atannapta Jesus Christ-ñum nalupqinaiqługu uqautigaanja. ¹⁵Aglaan sakuugutiginiagıtka ilipsitñun itqağitquplugich tamatkua ataramik tuquanikkaluaguma.

Christ-ñum Kamanautaa suli Sivuniksriqutauruaq

¹⁶Quliaqtuagutingitchipsi unipchaalianisigun iñuich iļitchuğip-kaisaqapta agğigñiałhanik Atannapta Jesus Christ kamañaqtuakun sañjıqpaurağmigun. Uvagut qinillapiaqsimagikput kamañaqtuaq qaumagañiñiņa. ¹⁷Nayuutirugut akuqtuipman Agaayyutmiñ Aapauruamiñ kamakkutmik kamanautmiglu, taavruma nipim nipliutipmagu kamañağniqsrauruaq supayaaniñ nipliuhuni, “Tarrataamna piqpagikkağa Iğniğa quyalimaaqtigillapiakkağa.” ¹⁸Aasrii taimani tusaagikput taamna nipi niqliqsuaq qılanmiñ piqatigiplugu Jesus iñgimi taivrumani Agaayyutim sagviqmagu kamanautni. ¹⁹Uvaguttuq nalupqisruutigingipsaağikput uqautigikkañat Agaayyutim sivuniksriqiriñisa iñiļgaanımma. Piļļautaqtusri naalağnitqiağikkupsigij uqalñich, takku uqalñich kanjısqipkağaasri agğitqinñiaqtilaañjanik Jesus-ñum atrıplugu nangum qaumapkaıñha taqtuaq ini qausrağatağniñanunaglaan uvlum suli nuilğatağniñanunaglaan uvlugianan uvlaam. ²⁰Sivulliulugu iļitchuğiraksraqsi uvva, sivuniksriqirim iñmiktuiñaq kanjısqipkağumiñaitchaa sivuniksriqutauruaq Agaayyutim uqalñaniñ. ²¹Atakkii iñuich sivuniksriqinğitchut sumiunniñ pisuğimiktigun, aglaan Agaayyun uqağniqsut iñunmigun aņalatkaqsipmatij Ipqitchuam Irrutchim.

Iļisautrit Tañiğilaakun

2 ¹Iñiļgaanımma tañiğilaakun sivuniksriqirit iñukpalligñiqsut akunğatni iñuich [Israel-mi]; taatnatun tañiğilaakun iļisautrit iñukpalligñiaqmiut akunnapsitñi. Tikiutriñiaqtut nalunautchilutij tañiğilaanik iļisauttutitunik suksraunğıutaayumiñaqtuunik, piiłaağiluguunniñ Atanguruuaq tuquruuaq annautisukługich. Aasrii pisigiplugu piiłaaqalhat Atanıgmik taimmaiñaq piyaqqukkauniaqtut. ²Suli iñugiallapiaqtuat piqasriqsuutigisirut pigiıllapiaqtuatigun kanñunaqhutij iñuuniałhatigun, aasrii iñunñun uqamaqłuutigipkaaqsilugu iļumutuuruuaq pisigiplugich ilinijch. ³Pitłatıuğimiktigun maniññañniagvıgıgısigaasri, iļisautilusri uqautilusriılu iļumutuungitchuanik. Agaayyutim atanniqsuirıñata pasriñıgai taimakñaaglaan, aasriiñ siñiktuangitchuq piyaqqułhiñaagıuğugich ilinijch.

⁴Takku israğulğich killuqsaqmata Agaayyutim anasriñuqsaqmigai igitlugich nagliksaagvıñmun qıliqsruıpluğilılu taagniqsrami tikiññiał-

hanunaglaan uvluan atanniuviksram. ⁵Suli Agaayyutim piyaqquqmigai iñuich iñuuruat taimani uvlunjiñi Noah-m, ipipkaqługich agaayyutait-chuat nunami uliqpanmun kamanaqtuamun. Noah quliatuagaqtuq iñunun nalaunqasriruksrauniplugich sivuğaani Agaayyutim, aasrii! Agaayyutim annautigai Noah-lu tallimat malğuk iñui!lu. ⁶Suli Agaayyutim patchisiqutinigai iluqaisa iñuich iñuuruat nunaqqiq-paanji Sodom-mi!u Gomorrah-mi!u, aasriiñ ađralipkağataqługik iknikun. Taavrumuuna Agaayyun urriqsuutiqağniqsuq qanuq suksraunğıgñiaqtilaanatnik iluqaitñik agaayyutailaanik. ⁷Suli Agaayyutim annautipmigaa nalaunqaruq Lot, qinupkakkauruq atqunaq qayuğnaqtuakun iñuunia!hatigun killuliqirit iñuich. ⁸Atakkii taamna nalaunqaruq iñuk iñuuniaqami akunğatni tamatkua killiqiruat iñuich uvlugagipman, i!u!liuqtitauruq qinıqıtuğil!u tusraaplugil!u pigiitchuat savañich. ⁹Taatnaqhuni Atanğum ilisimagaa qanuq annautri!iksrani agaayyutiqaqtuanik uuktuagısriañitñiñ suli qanuq tigungmi!iksrañat nalaunqaitchuat iñuich uvluanunaglaan atanniuviksram anasriñnuqsag-viksrañatnun. ¹⁰Agaayyutim anasriñnuqsagısiniğai suvaluk tamatkua iñuich ađalatağıpkaqtuat timim kimmutiğruañiñun qaayuğnaqtuanunlu, suli suksraqanğitchuat Agaayyutim ađalatchisaanik. Tamatkua ilisautrit tanğı!laakun aañarut arguañaplutiñ. Sivuuğagingitchaat uqamaq!uutiqa-!iksraqtiñ qinıgñaitchuanik saññiqaqtuaniq qilañmi. ¹¹Israğulgitunniñ kamanatluktuat saññikun sayaktu!ikunlu tamatkunakña uqamaq!uuti-gitlaitchaich taapkua nayuqtigikkañi Atanğuruam. ¹²Aglaali tamatkua ilisautrit atriqaqtut isrumatlai!aatun niğrutitun, ađalatitautun aul-lasiğmiknun, anıruatun añuniagaksrauplutiñ tuqqutaksrauplutiñlu. Uqağuurut pigiiliplugich sunik kañiqsimanğısagmiknik. Aasrii piyaq-quğisirut isrumatlai!aatun niğrutitun. ¹³Taamna akilıusriağigisigaat nagliksaaqsiupka!iğmiktigun atlanik iñunınik. Iliñisa kimmutigira-ğigaat pisu!iğruaqtiñ uvlugaluamiunniñ. Kanñusraağutau!hiñaqtut ilipsitñun niğıqataukamiñ ilipsitñi, taqsraqtatun suli qilguliktun akun-napsitñi, quviasruutigiplugu ukpiqsai!iqtiñ. ¹⁴Qinıqamitruñ ağnaq ik!itchakhutiñ sayunayumarut nutqaummisilguit!ugu taatnasriq killuqsauñ. Ik!isaagñigaich pitchiğiaqtuat iñuich killuliqi!iksrañat-nun. Iliñisa uummatinıch ađalatiqağniqsut kaviuqtau!iğmun. Iliñich taiyuaniq!uutikkaurut, suksraunğıqsagumaaqtut. ¹⁵Suksraağniğaat nalaunqaruakuagaiaq aasriiñ ulapnaaplutiñ. Iñuuniaqaqsirut iñuktun ati-likun Balaam iğñiña Bosor-m, piqpaksriruq aki!iutaanik killuliqi!ıthum. ¹⁶Aglaan suakatakkauruq killuliqi!iğmigun. Uqatlai!aam natmaksıgvian nipliuti!ugu iñuum nipaaton nutqaqtinnıgaa sivuniksriqiri kinni-q-sağaluaqtuq. ¹⁷Tamatkua ilisautrit atriqaqtut nivviatun imğilaamik suli taktugayauratun ađalatañatun anuğı!ıthum. Tamatkua iñuich

Agaayyutim itqanaiyautiniġai iniksraġatnik taaqtuam taag̃niqsraġani isruksraitchuami. ¹⁸ Ilinġich uqaqamiġ nipitusriplutiġ uqaġaqtut sumun atuġumiñaiġaatigun. Ik̃isaag̃uugaich pisugruaġutaagun timim pivaaġ-ġaġikunlu tamatkua salummaqtitlutitġ annaqqammisuat tamatkunakġa killukun iñuuniaqtuaniñ. ¹⁹ Ilinġisa akiqsruqtuġuugaich iñuich atanniqsuq-tiksraiñipluġich ilinġich savaktaag̃ruuġaġmiġ qaayuġnaqtuamun, atakkii iñuk aġalatittaqtuq qanusripayaamun akiiliraġaqtimiñun. ²⁰ Iñuich annaaninġiqsut qaayuġnautaitñiñ nunam iñuiñ ilitchuqsriġiġmiktigun atannaptiknik Anniqsuqtiptikniġlu Jesus Christ-mik. Uvvaami ilinġich ilġakkataag̃utitqikkumiġ tamatkunġa akiilipkaġutiġlu, isruksraġat pigiitlukkisiruq aullaġniiqqaalġimikniñ. ²¹ Ilitchuġiġaluaqqaqġuġu iñuuniaġiq nalaunġaruak̃ikun, iġuatlukkayaġniqsuq ilinġitñi naluugaġumitruġ taamna iñuuniaġiq uumakġa tunutġiġiġmikniñ ipqitchuamik tillitmik qaisauruamik ilinġitñun. ²² Uvva atuumapkaġaat taimña nipliutaumaruaq, “Qipmim uttaqirag̃igaa iġmi miġiakkani,” suli “Kuniaq iġġuanikkaġat utiġaqtuq maġġaġmun maġġiluktaġiaqhuni.”

Akiqsruutaa Atangum Agg̃iñiaġhan

3 ¹ Piqpagikkamaan, ukua tuyuutit tugliġigaich tuyuutma ilipsitñun. Taapkuñnuuna tuyuutipkun itiqsaġukkipsi itqaqtilluġich tamatkua uqaugikkatka iñuuniaquplusri ipqitchuakun. ² Ilipsitñun itqaġitquġitka sivuniksriqutauruat ipqitchuatigun sivuniksriqiritigun suli tillisauruat uvaptiknun atannaptikniñlu anniqsuqtiptikniñlu uq̃qiraqtitigun. ³ Kañiqsiraksraġigiksi una sivulliluluġu, mitautiksriuruat tikitkisirut ilipsitñun aqullig̃ni uvluni aġalatittuat pisuġiġruaġmiknun. Mitautiginiagaasri ⁴ uqaq̃hutiġ, “Jesus-ġum akiqsruutigigaa aggitqinġiaġi. Naamimi imma? Taimakġaqaġa aapaavut [Christ-kun] tuqugaluq̃tut, aglaan sua iluqani tamarra atlanġunġitchuq aullaġniilġataġhaniñaglaan nunam iñiqtauhan.” ⁵ Aglaan itqaġiyummataiġlapiagaat una, Inġilġaan Agaayyutim iñigaa uqaġhagun qilak suli nuna, aasrii nuna nunaġuq̃luġu imiġmiñ suli imikun, ⁶ suli tamarrumuuna imikun nunaqqaq̃ piyaqquq̃luġu uliqpaktitluġu. ⁷ Taatnatuntuuq qilailġu nunalu pakma ittuat qaunaksriq̃aqtut Agaayyutim uqaġhagun piyaqquġniāġhanunaglaan ikniġmun. Taimanigun uvluni Agaayyutim atanniqsuġisigai iñuich agaayyutaitchuat aasriiñ piyaqquġluġich.

⁸ Aglaan piqpagikkamaan, puuyuumanagu una, isrumaraqtugut atausriq̃ uvluq̃ pivikisilaanjanik suli 1,000 ukiut pivikpauraqaqtılaanjanik, aglaan Ataniġmi atiruk. ⁹ Atangum sukaisaag̃utigingitchaa immiumasraqamiġ akiqsruutigikkani, iñuich ilaġich sukaiñniġiagaluagaqtut. Aglaan anuqsrutigaasri, atakkii piyummatigingitchaa kiñaunniñ piyaqquq̃luġu, aglaan iluqaisa mumiqugaluag̃ai killuqsautmikniñ Agaayyutmun.

¹⁰ Aglaan uvlua Atanguruam tikitkisirug nigiiłautiluni aggiłhatun tigliñniaqtim. Taivrumanı qılaich piigisirut qukiğñaqtuamik tusrağnaqhutiñ suli qaummatit qılañmiittuat siqumitkisirut iknikun suli nuna ikiniaqtuq supayaatlu nunamiittuat. ¹¹ Iluqağmiñ tamatkua sut piyaqquğumaaqmata taatnatun, qanutchimigli iñuuniałiqaqtuksrauniqpisi? Iñuuniaqtuksraurusri ipqillapiagusri suli agaayyutikuagusri supayaakun, ¹² utaqqılugu Agaayyutim uvlua tikitchumaaqtuag suli pisuqtilaapsitñi tikiumapkağnağiağiağlugu taimña uvlug. Taivrumanı uvlumi ikniğum uunallapiaqtuam qılaich piyaqquğisigai suli qaummatit aukkisigai. ¹³ Aglaan utaqqigivut Agaayyutim akiqsruutigikkañi, itnaami, niğiugaqagtugut nutaanik qılañnik suli nutaamik nunamik iñuuviksrañatnik nalaunñasripkakauplutin iñuich tupiksriuat Agaayyutmik.

¹⁴ Taatnamik piqpagikkamaañ, utaqqisiuñ taamna uvlug. Pisuqtilaapsitñi iñuuniağitchi taqsraqtaılaakun puyyıluktautailaakun sivuğaani Agaayyutim suli qinuiññakun. ¹⁵ Isrummatigisiuñ anuqsrułlapiatıha atannapta kañiqsimalugu anniqsuquriğha uvaptiknik. Taatnatuntuuq piqpagiplugu aniqatiupta Paul-ñum aglakmigaasri puqitukun Agaayyutim qaisañagun. ¹⁶ Iluqañitñi tuyuqtuutmiñi uqautigipmigai tamatkua sut. Uqañiñ ilañich kañiqsilgunaitchaluagtut. Aasriiñ iñuich naluruat payañaiqsimaıtchuatlu qipitichiñiqsut Paul-ñum tuyuqtuutaiñik suliunniñ atlanik uqałhiñik Agaayyutim. Taamna pisigiplugu Agaayyutim piyaqquğniağai.

¹⁷ Iłipsiasriiñ piqpagikkamaañ, tamatkua sut ilitchuğikkasri sivuani qaunatiağiksigik. Taatnangitchupsi sivullikkauviaqmıusri killukuagutiñisigun maligutchiñğitchuat. Aasriił qaunagiyumagiksi paallangıłıksraqsi payañaiqsimmavigikkapsitñiñ. ¹⁸ Aglaan nausraiñğitchi iłuaqutrisaagun ilitchuğimmaagiksisaiñaglugu Ataniqput anniqsuqtigikkaqputlu Jesus Christ. İlaanun illi kamanaun pakma suli qañavak taimuñ. Taatnatuq.